

Den 6te juli kom invasjonen i Nord Frankrike da mange var begyndt å tro, at invasjonssnakket bare var bluff, var nerve krig. Den 19de juli tok amerikanerne St. Lo, nøkkelstillingen på invasjonsfronten i vest, Innen månedens slutt hadde ameri kanerne brutt igjennem og banet sig vei langs Cherbourghalv syss vestkyst og tyskerne var på retret. Amerikanerne tok Avranches og den 2den august kunde Churchill meddele i unnerhu set at amerikanerne nærmet sig Rennes hovedstaden i Bretagne, at briterne hadde fremgang ved Caumont på midtfronten og at kanadierne hade sat sig i bevegelse i øst. Det store gjennom brudd var fuldbyrdet, slaget om Frankrikevar begyndt.

Man kunde fristes til å bruke en omskrivning av Churchill:

AND WHAT A BATTLE.

Hvilken BLITZ-KRIG.

Som en bundt av lynstråler fra den amerikanske pansergeneral Bradleys hånd sprang hans panserkiler fra Rennes ut i syd og avskar Bretagne, mot øst til Laval og Mayenne retning Seinen og Paris, i sydøst mot Loire forbi Paris til Marne, østover Sei nens vestbredd, sydover mot Bordeaux, østover Seinen syd for Paris nordover retning Marne, går østover over Marne mot Meuse mot Tysklands grense.

I Normandie var en stor del av 7de Arm tyske arme blit sluttet innen i en løkke Vire-Falaise-Argentan, mens restene blev greve mot Seinen.

Den 15de august var en ny invasjon sat igang i S Frankrike mellem Toulon og Cannes. Den franske innlandshær gik samtidig til aksjon. Syd Frankrike befries. De allierte presser sig østover Rhonedalen mot Lyon med kiler til Genfersjøen mot Italien langs keivieraen og gjennom Lille St. Bernhardspasset mot Turin,

For verdens sine utspilles så den annen verdenskrigs mest spen nende og avgjørende drama sig med en fart så det ikke riktig fattes hvad som skjer før det er fuldbyrdet. En tysk arme revet op, Paris befridd, krigen ført inn i Belgien, Brysel befridd, Antwerpen besat, de siste tyske tropperved Kanalkysten avskåret og de tyske tropper i Syd og Melle Frankrike på flukt mot Tysklands grense presset av invasjonsarmeen i syd. Den 4de septe mber står de allierte ved Tysklands belgiske grense og 12 km inne i Nederland ved Breda. Slaget om Tyskland er igang.

Går det sakte? Kan man klage?

Hvordan har det været mulig? Jo mens verden kritiserte og blev utalmelig og skeptisk smidde den amerikanske og engelske in dustri verktøiet og la de allierte generalstaber planene. De gjorde det grundig, tok tid fordi de skuldeta en stor risk. Med verdens mest mekaniserte krigsmakt på vann og land og i luften og med en plan som var vel gjennomtenkt og prøvet i minste detalj satte foretagendet igang. Og det gik uten svikt, uten tilbakeslag - etter planen. And what a plan. Det er mest utrolig som det gik. Men det skyldes ventetiden, mens verden ventet bygget de allierte op seiren.

Det var et skredd som gik, et skredd som på uker, på dager av gjorde landes, en verdensdel, kanskje en verdens skjebne, i Syd øst Europa, på Balkan vendes på et par dage stillingen op ned, Rummen åpner sine grenser for den røde hær. Erklærer Tyskland krig. Bulgaria ber Amerika og England om betingelser for våbenstilstand. Russerne besetter Bukarest, Ploesti oljecentret og i karpaternes pass vender rummerne våbener mot de tyske og ungarske hærer. I Slovakia er det opprør.

I nord føler Tysklands allierte Finland sig avsperrret og truet efter den russiske inntrengen gjennem Karelska Nettet, russerne erobring av Narva og stremløp mot Balticum og Øst Preussen. Mannerheim avslør Rytii, en ny forhandlingsorientert regjering dansk, og lørdag den 2den september meddeler statsminister Hackzell, den nye mannen, det finske folk i radio, at regjering og riksdag hadde godtatt russiske vilkår for forhandlinger om våpenstilstand og fred. Tyskland skal ut av Finland innen 15de september ellers blir armeeen avvebnet. Men den finske arme skal bære sine våben, Det er ikke betingelsesløs kapitulasjon, Kl 8 mandag morgen gir Mannerheim ordren: I, den opphører.

I Rusland stilnet kampen av omkring månedsskiftet. Russerne stan set foran Warschaws porte og ved Øst Preusensgrense, og de gjorde holdt midt i støtene som skulde avskjære Balticum. Den tyske motstand hardnet. Men den 22de september satte russerne dampveivalsen igang på sydfrenten, hjørnестillingen Jassy stormes, fronten brytes igjennem og begivenhetene på Balkan utløses. Man venter på russernes neste stot. De står på sprang mot Krakau, har brohoder over Weichsel syd og nord for Warschau og står ved Karpaterpassene. I Warschau har de polske patrioter fått forblø efter en måneds kamp. En av krigens tragedier. Blev de sviktet? Hvorfor?

Den polske statsminister har været i Moskva. Churchill har konferert med Tito i Rom.

I Tyskland mobiliseres de siste reserver og smies de siste "hemmelige våben". Klarer det tredje riket å holde stand mot strømmen fra vest, fra øst og syd. Og fra Nord? Is not this the End?

På børsene var stillingen ved månedens begynnelse:

~~Londen/fortsatte/oppgangen/til/300/~~

~~Børsen/var/fast/i/Londen/med/~~

Londen fortsatte oppgangen fra juli til 9de august, da kurven brøt nedover på ny krigstop 150.3. En markert nedgang fulgte, mens War Loan festnet sig, New York hadde været vikende siden 10de juli, da ny krigstop var sat på 107.4. Nedgangen fortsatte til 8de august og omsetningen tok av. Senere har New York ligget relativt rolig omkring 105. Oslo fortsatte oppgangen fra 19de juli for industri og nedgangen for skib, men festnet sig for obligasjoner. Stockholm har fortsatt sin fredshausse med nye topper for "fredskoncernene" som L.M. Ericsson og Tändsticker og Separater og i treforedlingspapirer som Billerud. Også Grängesberg har steget sterkt, man ser muligheter for eksport til Rusland. I svenske børscommentarer i begynnelsen av august regnet man med at Skageraksperringen skulde opphøre før årets slutt og man festet sig ved at britiske trelastimportører var i markedet for trelast med mulig skibning i november, december.

De norske og danske obligasjoner på Stockholmsbørsen steg sterkt serlig efter landgangen i Syd Frankrike. Norske statsobligasjoner 3 1/2 pct lå for et års tid siden omkring 65, 1 august i år hadde de kjøpene på 80 uten selger, 29de august var noteringen k 85 s 92, danske stat 3 1/2 steg fra k 59 s 63 1 aug til k 69 1/2 s 72. Det tyske Younglanet er steget fra k 17 1/2 ifjor våres til k 21 3/4 1 aug og 24 1/4 29de aug.

Til belysning av stillingen på børsene gjengir vi følgende indekstall:

	Oslo	New York	Londen	Stockholm
1943	Skib	Industri		
Høiest	246	176	104	133
Lavest	220	160	85	119
31/8844	215	178	105	145
				128

Fredsforberedelsene er igang. Den 16de august meddeltes at USA  
 officielt har startet omlegningen til fredsøkonomi. På grunn av  
 manglen på arbeidskraft medfører det foreløbig ikke store for-  
 andringer i civilproduksjonen, men så snart avgjørelsen er sik-  
 ret i Europa vil civilproduksjonen kunne økes med 30 pct og  
 bringes op på nivået i 1939. Straks Europakrigen er slutt vil  
 krigsproduksjonen bli begrenset med 40 pct. Sjefen for krigspre-  
 duksjonen Donald Nelson mener at det vil opstå en periode med  
 en viss arbeidsløshet når omlegningen skal skje. Men den skal ku-  
 ne begrenses til et minimum om rekonstruksjonsapparatet fungerer  
 som det skal. Visseindustrier som jordbruksmaskinindustrien,  
 tekstil og skal uten tidsspille kunne omlegges til fredsprodu-  
 sjon, mens omlegningsprosessen blir lengere for automobil,  
 verkstedindustrien og fremstillingen av varige forbruksartikler

Bretton Woods konferencens vedtak hilses både med tilfredshet og  
 reservasjoner. Man finner det eiendommelig at Rusland med sin  
 minimale utenrikshandel har fått nesten like stor kvote  
 som England, og at Kina har større kvote enn Frankrike og Neder-  
 land. Norges kvote er 50 millioner dollars. Kvotens størrelse, de  
 det vil si andelen av valutafondet er ikke bare av betydning for  
 stemmevekten, men også for størrelsen av lån fra valutafondet. Ma  
 Man kan ikke få større lån enn 200 pct av kvoten begrenset til  
 25 pct i et år. I realiteten er det en ny guld eller dollar  
 standard som innføres med snevre grenser for valutavingninger  
 10 pct uten rådets samtykke. Et land skal kunne kjøpe en be-  
 stemt valuta mot betaling i egen valuta etter nærmere regler.  
 Ideen er at alle lands valutaer skal danne et kjede, og det  
 er derfor sat regler for å sikre seg mot at et land eller et  
 led i kjeden svikter. Det er således bestemmelser for hvordan  
 det skal forholdes hvis det opstår varigere knaphet på en enkelt  
 valuta. I det oprindelige forslag kundeman hergå strenkt til-  
 verks, men bestemmelsene blev modifisert på konferencen. Som vi  
 før har sagt vil fondet kunne få stor nytte for demindre land, men  
 det er vanskelig å se hvordan det skal kunne strekke til for å l-  
 løse de store problemer som springer ut av Amerikas store over-  
 skudd av utenlandske betalingsmidler og Englands sandsynlige  
 unnerskudd. Planen forutsetter også, at landenes økonomi og  
 betalingsballance snart set når en tilstand av likevekt. For  
 å bidra til løsning av dette, som jo er spørsmål om kapital  
 innsats av langerverighet er valutafondplanen supplert med  
 planen om en internasjonal bank med det formål å yde kreditga-  
 ranti for medlemmer, som trenger støtte til gjenbygning og  
 gjenreisning, Bankens kapital er sat til 10 milliarder dolars,  
 Den skal kune yde direkte lån inntil 2 milliarder og yde  
 garanti for vanlige lån gjennom vanlige kreditorganer så  
 langt de resterende 80 pct av bankens kapital rekker, Bare 20 pct  
 av kapitalen skal innbetales. - Planene er vedtat av de alliert  
 lands representanter på konferencen, men vedtaket må ratifisere  
 av regjeringene for å bli gyldige. Valutafondet skal tre-  
 i virksomhet når det har fått tilslutning vedunnerskrift fra  
 land som representerer 65 pct av fondet, men i intet tilfelde  
 før 1 mai 1945.

Det svenske prisnivå er for høit utaler ASEA sjefen. enten må  
 det svenske prisnivå senkes eller så må svenske kroner reduceres  
 i forhold til dollar og pund. Men svensk pengepolitik går ut på  
 ikke å tillate noen senkning av det svenske prisnivå for ikke  
 å risikere arbeidsløshet eller depresjonen. Man skulde da kunne  
 regnemed en senkning av svenske kroner.